

INZETTEN OP BURENHULP-NETWERKEN VOOR OUDEREN

een kwestie van
gezond verstand!

MEMORANDUM TER BEVORDERING VAN BURENHULPNETWERKEN REGIONALE VERKIEZINGEN 2024

**Samen
toujours**

RÉSEAUX D'ENTRAIDE - BURENHULP NETWERKEN

Context

In Brussel zijn bijna 160.000 inwoners ouder dan 65¹. Hoewel Brussel een jonge stad is, stijgt het absolute aantal ouderen sinds 2010. Tegen 2030 zullen meer dan 230.000 Brusselaars ouder zijn dan 65 jaar. **De vergrijzing van de bevolking is een sociaal en gezondheidsprobleem vanwege de moeilijkheden en gevolgen die gepaard gaan met verouderen** (vermindering en verlies van mobiliteit, ziekte, geografische scheiding van gezinnen, invaliditeit, enz.) Het leefgebied van ouderen beperkt zich gaandeweg tot 500 meter rondom de woning waardoor het sociale isolement vergroot.

De negatieve gevolgen van isolement en eenzaamheid zijn goed gedocumenteerd. Zo werd bijvoorbeeld aangetoond dat isolement een grotere invloed heeft op het welzijn dan lichamelijke inactiviteit, obesitas of het roken van 15 sigaretten per dag². Isolement wordt in verband gebracht met een groter risico op depressie, angst, afnemende mobiliteit en verhoogde mortaliteit. Eenzaamheid vermindert de directe levenskwaliteit van ouderen³. Een Britse studie⁴ schat de kosten van eenzaamheid bij ouderen op 12.000 £ (13.590 €) per persoon over een periode van 15 jaar. Dit komt neer op £800 (€906)/persoon die lijdt aan chronische eenzaamheid/jaar.

OUDEREN IN BRUSSEL

42% is geboren in het buitenland⁵

1 op 10 = ouder dan 65 jaar

95% verblijft thuis⁶

Gezondheidsproblemen

kwetsbaarheid

Functionele beperkingen

Sociaal
isolement

65-79 jaar: 1/3 woont alleen

80+ jaar: 1/2 woont alleen

Huidig en alternatief beleid

De overheid staat voor de uitdaging om antwoorden te bieden aan de veranderende noden en behoeften van ouderen en de stijgende kosten van de ouderenzorg. Daarvoor wordt gekeken naar meer thuiszorgondersteuning en alternatieven voor het woonzorgcentrum. Vandaag zijn de ambulante eerstelijnsdiensten (huisartspraktijken, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, OCMW's, lokale dienstencentra, enz.) onvoldoende in staat om de ondersteuningsnoden en zorgvragen van de Brusselse (ouderen) bevolking op te vangen. Het voorkomen van zorgafhankelijkheid en inzetten op preventie wordt een noodzaak. Burenhulpnetwerken dragen hiertoe bij.

Burenhulpnetwerken brengen burgers in contact met ouderen in hun buurt. Zij moedigen verschillende vormen van ondersteuning aan, zoals kleinschalige wederzijdse hulp, het creëren van nauwe contacten met buurtbewoners, doorverwijzing naar professionele diensten, preventie en bewustmaking van het probleem van eenzaamheid en solidariteit in de buurt.

Burenhulpnetwerken ontwikkelen aangepaste en gepersonaliseerde oplossingen om tegemoet te komen aan de vele behoeften van senioren. Dankzij burenhulpnetwerken wordt de veerkracht van ouderen aangesproken en versterkt, krijgen senioren weer een betekenisvolle plaats en verhoogt hun betrokkenheid bij de buurt; kortom, deelname aan burenhulpnetwerken heeft een positieve impact op hun lichamelijk en mentaal welzijn⁷.

Burenhulpnetwerken bieden een antwoord op het sociaal isolement van ouderen en helpen zodoende de daaraan verbonden gezondheidsrisico's te verminderen.

De burenhulpnetwerken komen ook mantelzorgers en professionele thuiszorgvoorzieningen ten goede. Burenhulp is geen alternatief voor maar wel een aanvulling op de thuiszorg en aldus een cruciale, complementaire schakel in een zorgsysteem.

Door hun actie op lokaal niveau kunnen burenhulpnetwerken:

- + ondersteuning en empowerment bieden aan (geïsoleerde) ouderen
- + de autonomie en het welbevinden van ouderen versterken;
- + zowel een preventieve als een curatieve aanpak bewerkstelligen;
- + bijdragen aan continue zorg en ondersteuning,
- + een aanvulling zijn op professionele thuiszorg en mantelzorg
- + ouderen in staat stellen langer thuis te blijven wonen.

Wat stellen we voor?

Volgende acties zijn nodig:

- + erken burenhulpnetwerken als complementaire werkvorm in een hulp- of zorgtraject;
- + zet de burenhulpnetwerken op de politieke agenda;
- + ondersteun de burenhulpnetwerken op structurele en duurzame wijze;
- + versterk hun slagkracht en onderlinge synergie via de federatie voor burenhulpnetwerken, vzw Samen Toujours asbl

Dit zal het volgende mogelijk maken:

VERDERE UITBOUW VAN BURENHULPNETWERKEN EN DE VERSTERKING VAN EEN BUURTGERICHTE AANPAK

- + de financiële middelen verschaffen om burenhulpnetwerken en andere structuren ter ondersteuning van ouderen in de buurten te versterken en te ontwikkelen.

COMMUNICEREN EN SENSIBILISEREN OVER HET BESTAAN VAN BURENHULPNETWERKEN

- + 60-plussers informeren over het bestaan van burenhulpnetwerken en andere structuren die in hun omgeving actief zijn en hen kunnen helpen;
- + lokale actoren aanmoedigen om geïsoleerde senioren door te verwijzen naar burenhulpnetwerken die in hun gebied actief zijn;
- + campagnes opzetten om burgers aan te moedigen zich in te zetten voor senioren.

EEN GUNSTIG KLIMAAT SCHEPPEN VOOR SAMENWERKING TUSSEN DE OVERHEID EN BURENHULPNETWERKEN

- + de vertegenwoordiging van burenhulpnetwerken in besluitvormingsorganen (Iriscare, technische commissie afhankelijkheid, de Beheerraad voor Gezondheid en Bijstand aan Personen, GWWP, enz.) via hun federatie Samen Toujours;
- + jaarlijks overleg met de administratie om verslag uit te brengen over de behoeften van de structuren over administratieve vereenvoudiging en operationalisering van de behoeften;
- + adviesverlening door de federatie Samen Toujours aangaande de sector van burenhulpnetwerken en/of het publiek dat ze ondersteunen.

**Samen
tousjours**
RÉSEAUX D'ENTRAIDE - BURENHULP NETWERKEN

MEER INFO: WWW.SAMENTOUJOURS.BE

1. Extrapolatie van de gegevens op 1 januari 2020 in D. FELE et al, Ouderen in het Brussels Gewest: Overzicht van hun welzijns- en gezondheidstoestand en het opvang- en huisvestingsaanbod, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel, 2023, p.9
2. Durham County Council, All the lonely people: social isolation and loneliness in County Durham - Report of the Director of Public Health County Durham, 2014, p. 7
3. L. FULTON, B. JUPP, Investing to tackle loneliness – a discussion paper, Social Impact Bonds, 2015, p. 7
4. Idem, blz. 10
5. <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/herkomst>
6. <https://atlas.aim-ima.be/base-de-donnees/?rw=1&lang=nl>
7. Samen Toujours, Impactevaluatie kerncijfers, 2022 - geraadpleegd op 15 april 2023: Impactevaluatie | Samen Toujours

